

Huvudman

LULEÅ KOMMUN
lulea.kommun@lulea.se

Beslut

Datum 2025-06-09

Dnr SI 2025:1269

Sida 1 (6)

Ärendet

Tillsyn av kommunal vuxenutbildning vid Vuxenutbildningen Luleå komvux i Luleå kommun.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Luleå kommun att senast den **3 oktober 2025** ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande betygskatalog. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Luleå kommun inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Luleå kommun ska vidta följande åtgärder

Betygskatalog

1. Se till att beslut om betyg dokumenteras på föreskrivet sätt i en betygskatalog. Det innebär att den eller de lärare som har beslutat om betyg ska signera betyget i betygskatalogen i anslutning till att betyget sätts, det vill säga vid den tidpunkt när undervisningen i kursen upphör. (4 kap. 11 § förordningen om vuxenutbildning (2011:1108) och Skolverkets föreskrifter (SKOLFS 2012:8) om betygskatalog för vuxenutbildning, 6–7 §§)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar som avser att varje elev ges stöd och undervisning utifrån sina behov och förutsättningar, undervisningen sker under ledning av lärare samt extra anpassningar.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2025:1269) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

Skolinspektionen har våren 2025 inlett en tillsyn av Vuxenutbildningen Luleå komvux i Luleå kommun. Tillsynen har omfattat kommunal vuxenutbildning på gymnasial och grundläggande nivå.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om verksamheten vid Vuxenutbildningen Luleå komvux följer gällande bestämmelser om att varje elev ges stöd och undervisning utifrån sina behov och förutsättningar, undervisningen sker under ledning av lärare, extra anpassningar samt förande av betygskatalog.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med elever, lärare, personal i elevhälsan, studie- och yrkesvägledare och rektorn mellan den 8 april och den 10 april 2025. Som en del av tillsynen har även dokumentation granskats, bland annat betygskatalog. Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Betygskatalog

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har tagit del av verksamhetens betygskataloger för våren och hösten 2024 och våren 2025. Av dessa framgår att det i några fall helt saknas signaturer av betygsättande lärare. Av betygskatalogerna framkommer också att betyg i vissa fall har signerats vid en tidpunkt långt senare än när betygen sattes. Det finns fall där det gått ca fem månader mellan betygsdatum och signering av betygen i betygskatalogen.

Enligt lärare och rektorn är rutinen för dokumentation av betyg i betygskatalogen att lärarna vid avslutad kurs registrerar betygen i kurserna i skolans administrativa system. Betygen skrivs därefter ut och lärarna signerar betygen på papper som sedan ska lämnas till skolans administration där betygen sätts in i en betygspärm. Lärarna uppger dock att det kan dröja innan betygen blir signerade och att det saknas en uppföljning av att betygen verkligen blir signerade. Rektorn uppger att hen inte varit medveten om att det vid tidpunkten för Skolinspektionens besök fanns betyg som ej var signerade av undervisande lärare.

Rättslig reglering

Betyg ska beslutas av den eller de lärare som bedriver undervisningen vid den tidpunkt när betyg ska sättas (3 kap. 16 §§ skollagen).

Betyg ska sättas på varje avslutad kurs (20 kap. 35 § skollagen).

Beslut om betyg ska dokumenteras i en betygskatalog (4 kap. 11 § förordningen om vuxenutbildning).

Enligt Skolverkets föreskrifter om betygskatalog för vuxenutbildningen ska betygskatalogen föras löpande. Beslut om betyg ska föras in i betygskatalogen i anslutning till att kursen, delkursen, nivån eller delnivån i ämnet har avslutats. Den eller de som beslutar om ett betyg ska datera uppgiften i betygskatalogen och förse uppgiften med sin egenhändiga signatur. Om betygskatalogen förs elektroniskt får uppgiften i stället skrivas under elektroniskt (5–7 §§ SKOLFS 2012:8).

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i verksamhetens hantering av betygskatalog. Det förekommer att uppgifter om betyg inte har signerats alls i betygskatalogen samt att uppgifter om betyg har signerats långt efter

att betygen har satts. Detta är en brist eftersom betygen ska föras in i betygskatalogen och signeras av lärare i anslutning till att kursen avslutas.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Luleå kommuns verksamhet vid Vuxenutbildningen Luleå komvux uppfyller inte författningarnas krav vad gäller förande av betygskatalog. Det finns därför skäl att förelägga Luleå Kommun att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Varje elev ges stöd och undervisning utifrån sina behov och förutsättningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Elever, lärare, representanter för elevhälsan samt rektorn uppger att utbildningen utformas så att elevernas behov och förutsättningar tillgodoses. Eleverna kan välja om de vill studera på plats på skolan eller på distans utifrån sina behov och förutsättningar. Vidare kan eleverna om de under pågående kurs uppfyllt de mål som krävs för kursen, påbörja nästa kurs direkt utan att behöva vänta till kursperioden är klar. Kurserna inleds med en kursintroduktion där rektor, studievägledare och personal från biblioteket deltar och där eleverna uppmanas att prata med lärarna om de har behov av stöd och anpassningar. Eleverna kan också själva kontakta specialpedagogen om de är i behov av stöd och anpassningar. Vidare har eleverna tillgång till studion som är en lokal på skolan där de kan studera och vid behov få stöd av lärare, främst i matematik.

Rättslig reglering

Utgångspunkten för utbildningen av en enskild elev ska vara elevens behov och förutsättningar (20 kap. 2 § skollagen).

I vuxenutbildning ska hänsyn tas till de enskilda elevernas olika förutsättningar, behov och kunskapsnivå. Det finns också olika vägar att nå målen. Särskild uppmärksamhet ska ägnas åt de elever som av olika anledningar har svårigheter att nå målen för utbildningen. Vuxenutbildningen ska stödja de elever som under sin studietid har behov

av att kombinera utbildning och arbete. Flexibilitet ska alltid eftersträvas när det gäller utbildningen och det kan handla om plats för utbildningens genomförande, tid, studietakt, studieform och sätt att lära (förordning om läroplan för vuxenutbildningen (SKOLFS 2012:101) avsnitt 1 En likvärdig utbildning).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Undervisningen sker under ledning av lärare

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer och av den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av framgår att all undervisning sker under ledning av lärare. Undervisningen sker genom klassrumsundervisning eller undervisning på distans kombinerat med ett antal schemalagda tider då eleven ska vara på skolan. I de fall lärare vid exempelvis sjukdom inte kan genomföra undervisningen ser skolledningen till att undervisningen sker under ledning av lärare genom anskaffande av vikarie.

Rättslig reglering

Med undervisning avses processer som på lektioner eller vid andra lärtillfällen leds av lärare mot mål som anges i förordningar och andra författningar som ansluter till skollagen och som syftar till utveckling och lärande genom att barn eller elever inhämtar och utvecklar kunskaper och värden (1 kap. 3 § skollagen).

En legitimerad lärare har ansvar för den undervisning som han eller hon bedriver. Detsamma gäller en lärare som är undantagen från krav på legitimation enligt föreskrifter som meddelats med stöd av 2 kap. 13 § tredje stycket och den som bedriver undervisning i fall som avses i 2 kap. 17 § och 18 § andra stycket 1–3 (2 kap. 15 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Extra anpassningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervjuer och den dokumentation som Skolinspektionen tagit del av framgår att om en lärare befarar att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas ges eleven möjligheter till stöd i form av extra anpassningar. De elever som är behöv av extra anpassningar och riskerar betyget F under pågående kurs identifieras av lärarna och extra anpassningar sätts in. Eleverna kan också själva kontakta specialpedagogen för stöd i form av extra anpassningar. Extra anpassningarna kan exempelvis ske genom att läraren i dialog med eleven upprättar en individuell planering av kursen, stöd av specialpedagog och individuellt stöd av lärare i olika ämnen. Vidare kan eleverna få extra anpassningar i form av inläsningstjänst, skärmar i klassrummet, placeringar i klassrummet, möjlighet att sitta i specialpedagogens rum eller i studion samt anpassningar vid provtillfällen. Dessa kan vara förlängd provtid och hjälpmedel vid provtillfället. Vid behov kan elever få göra prov muntligt eller få upplästa provfrågor.

Rättslig reglering

Om en lärare befarar att en elev inte kommer att uppfylla de betygskriterier som minst ska uppfyllas, ska eleven ges stöd i form av extra anpassningar inom ramen för den ordinarie undervisningen (3 kap. 5 § skollagen).

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Beslutet har fattats av utredaren Caroline Rönnegård.

Utredaren Magnus Ledman har varit föredragande i ärendet.

I ärendets slutliga handläggning har även utredaren Jasmine Johansson medverkat.